

Blagajnik *A. Funtek* je poročal o dohodkih in troških minulega leta. Dohodki so znašali vsega skupaj gld. 193'94, troški pa gld. 150'20; torej je bilo dné 1. prosinca t. l. v blagajnici gld. 43'74. Da so se pokrili troški za Bleiweisovo slavnost, treba je bilo vzeti iz hranilnice gld. 102'93. Vse društveno imenje je znašalo dné 31. grudnia 1891. leta gld. 1182'67. — Zbor je izrekel zahvalo gg. V. Čamerniku in F. Zupančiču, ker sta izvršila mnogo del pri Bleiweisovi slavnosti brezplačno. — Po nasvetu računskega pregledovalca g. *A. Svetka*, ki je našel knjige v popolnem redu, dal je obči zbor odboru absolutorij, in nató so se izvolili v novi odbor ti-le gospodje: *dr. Jožef Vošnjak* (predsednik), *V. Bežek*, *A. Funtek*, *Fr. Levce*, *Fr. Orožen*, *R. Perušek* in *S. Rutar*.

Pri posamičnih nasvetih je predlagal g. dr. Vošnjak, naj bi se letos vzdala spominska ploča pisatelju Ciglerju, ki se je pred sto leti porodil v Vodmatu. Vrbanu Jarniku pač sedaj še ne kaže vzdati spominske ploče, nego počakati bi bilo, da se dozida železnica po ziljski dolini, ker je sicer potovanje v Štebenj pretežavno. Po nasvetu članov gg. *A. Zagorjana* in *J. Nollija* sklene obči zbor, naj »Pisateljsko društvo« samó izproži misel, da bi se vzdala Ciglerju spominska ploča, in naj dotičnemu odboru v obče obeta moralno podporo, sámó pa naj ne prireja ničesar, ker zanimanje za takšne slavnosti ni več veliko, kakor se je videlo celó pri Bleiweisovi slavnosti. — Končno se ukrene v zimskem času zopet oživiti zabavne večere z običnimi herili, ker mora društvo vender kaj podajati svojim članom; gg. pisatelji naj se povabijo, da bi čitali na društvenih večerih. — Potem se zborovanje sklene.

Obči zbor »Dramatičnega društva« v Ljubljani. Dné 21. m. m. je imelo „Dramatično društvo“ svoj obči zbor. Otvoril ga je predsednik g. dr. *Ivan Tavčar* s primernim nagovorom ter je predlagal, naj se izreče zahvala deželnemu zboru kranjskemu in občinskemu svetu ljubljanskemu za podpore. Nato je poročal društveni tajnik g. *Anton Trstenjak* o društvenem delovanji za dóbo 1891./92. Omenil je najprej, da je „Dramatično društvo“ z letošnjim letom završilo petindvajseto leto svojega obstoja in delovanja in da se prihodnja dóba pričnè v novem deželnem gledališči. V vsi petindvajsetletni dóbi je izdalo 57 zvezkov „Slovenske Talije“ in priredilo 477 gledaliških predstav. Letošnje leto je priredilo „Dramatično društvo“ 37 predstav, torej največ, kar obstoji slovensko gledališče. Od 37 predstav je bilo 11 opernih, oziroma operetnih predstav, ostalih 26 predstav pa spada na dramatične predstave. Uprizorilo se je vsega vkupe 47 iger, oziroma oper in operet, med njimi 15 premijer, in sicer: 1 opereta, 3 opere in 11 dramatičnih iger. Od teh 11 iger so bili trije jednodejanjci, ostalih 8 pa so bile igre v več nego jednem dejanji. Od 11 dramatičnih premijer je bil samó jeden jednodejanjec slovenskega izvora, vse ostale so bile preloge iz drugih jezikov.

Stalno za vse leto sta bila angažovana režisér in kapelnik; za gledališko dóbo pa 5 igralcev, 5 igralk in 1 operni pevec. Pri drami je sodelovalo še mnogo drugih mladih močij; komparzerijo pa so sestavljali iz večine učenci dramatične šole.

Pri operi, oziroma opereti sta sodelovali gospá *Milka Gerbičeva*, gospodičini *Daneševa* in *Nigrinova* in gospoda *Fran Bučar* in *Av gust Stamcar*. Nadalje je imelo društvo za operete stalen mešan zbor, v katerem je bilo 11 dam in 14 gospodov. Moški zbor so sestavljali iz večine vrli člani „Slavca“, in sploh se mora priznati, da je skupni zbor pod trudoljubivim in spretnim vodstvom društvenega kapelnika g. *Frana Grbiča* z lepim uspehom izvrševal svojo težko nalogo.

Društvo je skrbelo za repertoar za prihodnjo dóbo 1892./93. ter ima pripravljenih, t. j. izvornih, oziroma preloženih iger do 20. Pripravljeni ima tudi 2 novi operi in 1 izvorno spevoigro (Teharski plemiči). Ostala dela pridejo koj v delo. Za dobavo

garderobe se je storilo, kar je treba, in se je letos meseca aprila o ugodni priliki kupilo za glđ. 200.— jako lepe garderobe, ki je brez dvojbe še trikrat toliko vredna.

Tudi letošnje leto se je vzdržavala dramatična šola, katera pa še vedno ni osnovana na taki podlagi, da bi nam iz te šole prihajalo potrebno število mladih igralnih močij. V letošnjem tečaju se je zglasilo koj nad 30 mladih dam in gospodov. Nekateri so se vpisali izključno v dramatično šolo, drugi pa, zlasti dame, pristopile so le pevskemu zboru. Uspeh dramatične šole je bil, da jih je nekaj précej izstopilo, nekaj se jih je usposobilo za epizodiste; ostali so sestavljali komparzerijo. Lep uspeh je bil z damami pri zboru. Vse so se pokazale kot jako dobre pevke.

Na našem odru se je poleg slovenskega govorilo, oziroma pelo v hrvaškem in češkem jeziku. Pelo se je popolnoma pravilno, ker so pevci in pevke zmožni teh slovanskih jezikov. Društvo je v prijateljski zvezi z intendantcijo deželnega gledališča v Zagrebu in z ravnateljstvom Narodnega divadla v Pragi. Od tu je dobivalo naše društvo ves materijal gotov in brezplačno na posodo. — Na predlog tajnikov je izrekel obči zbor iskreno zahvalo ravnatelju „Narodnega divadla“ g. Fr. Šubertu in intendantciji deželnega gledališča v Zagrebu. Jednaka zahvala se je izrekla češkim pisateljem, kateri so nam dovolili, da so se njih dela preložila na slovenski jezik ter da so se predstavljala na našem odru brez vsake odškodnine, t. j. brez nagrade in tantijém. S tem činom so zasvedočili češki pisatelji pravo češko-slovensko vzajemnost. — Nadalje je obči zbor izrekel zahvalo virtuvozu g. Karolu Hoffmeistru, potem žurnalistiki in je simpatično pozdravil našega gledališkega in strojnega mojstra Alojzija Bittnerja.

Nova pravila, odobrena na zadnjem občem zboru, potrdila je visoka c. k. deželna vlada z razpisom z dné 3. junija 1891. leta, št. 6312.

Za leto 1891. so dobili člani 57. zvezek „Slovenske Talije“, v katerem zvezku je natisnjena národna igra: „Revček Andrejček“.

Za leto 1861. je imelo društvo podpore: 1) od dežele kranjske glđ. 3000.—, 2) od občinskega sveta ljubljanskega glđ. 500.—. Vzorni rodoljub g. Fran Kotnik nam je volil lepo vsoto glđ. 1000.—. Fran Kotnik je umrl dné 2. avgusta 1891. leta, in materi blagega pokojnika se je svoječasnó izrekla najtoplejša zahvala.

V minulem društvenem letu je posegla smrt neusmiljeno v vrsto članov; zahtevala pa je tudi žrtve na polji naše dramatične književnosti. Umrli so namreč: Fran Kotnik dné 2. avgusta 1891. leta; konservatorist Josip Pajsar, dné 22. oktobra 1891. leta v 26. letu svoje dóbe; Vojteh Valenta dné 19. decembra 1891. leta, ki je bil pevec, igravec, pevovodja in odbornik „Dramatičnega društva“; Ivan Železnikar dné 26. januarja 1892. leta, pisatelj in odbornik; dramatični pesnik Fran Cegnar dné 14. februarja 1892. leta v Trstu; komik našega društva in odbornik Peregrin Kajzel dné 22. februarja 1892. leta. Nadalje so nam umrli člani: Metod Pirc (21. dec. 1891); Radivoj Poznik (19. dec. 1891); Jakop Luckman (14. feb. 1892) in Anton Knez (30. marca 1892). O vseh teh pisateljih in rodoljubih je podal tajnik kratke nekrologe in jim je zaklical: Večnaja pamjat, čemur je pritrđil obči zbor, vstavši s sedežev.

Odbor je zdušno skrbel o tem, da častno nastopi v novem deželnem gledališči. Bil je povabljen od velecejenega gospoda deželnega glavarja kranjskega, da se udeleži posvetovanja pri deželnem odboru radi oddaje novega deželnega gledališča. V to posvetovanje je poslalo „Dramatično društvo“ dva zastopnika: dr. Valentina Krisperja in Antona Trstenjaka. Na podlagi teh posvetovanj se je dognalo to-le: Kakor znano, prirejale se bodo v novem deželnem gledališči slovenske in nemške predstave. Da bi se zopet ne uvele stare neugodnosti, ki so vladale gledé lož v starem deželnem

gledališči, sklenilo se je, da se lože oddadó posebe za slovenske in posebe za nemške predstave. Takó dobode „Dramatično društvo“ lože záse posebe, in naše lože se bodo oddajale pótem dražbe. S tem se je popolnoma ustreglo slovenskemu občinstvu, katero je želelo biti popolnoma ločeno od nemških predstav.

V novem deželnem gledališči bode igralo naše društvo po dvakrat na teden. Ob katerih dnevih, to še ni popolnoma dognano. Za sedaj se je ukrenilo le toliko, da je vsaka druga nedelja slovenska; prazniki so se pustili in suspensu. Vender bode treba skrbeti za to, da se prazniki prihranijo slovenskemu občinstvu. Ker se bode v prihodnji gledališki dóbi igralo še jedenkrat toliko kakor do sedaj, treba bode skrbeti za obširnejši repertoar in treba bode pomnožiti igralno osebje pri dramih in pevsko osebje pri opereti. Jako mnogo pridóbi naša opereta, oziroma opera s tem, da nam je obljubil sodelovati naš dični baritonist g. Josip Nollí in da nam ostaneta zvesti vrli pevki gospa M. Grbíčeva in gospodičina Lujiza Daneševa, ki sta velika podpora slovenski opereti in sta jo prav za prav do sedaj vzdrževali.

Dramatično društvo si je izposlovalo prvi gledališki dan, to je dan slovesne otvoritve. —

S tem je završil tajnik svoje izvestje in se je končno še spominjal novega deželnega gledališča, v katerem naj bi „Dramatično društvo“ nadaljevalo započeto delo, Bog daj, dókaj uspešneje. Dva sina bratskega nam naroda češkega, deželni inženér V. Hraský in arhitekt Ant. Hrubý, katerima je dežela izročila stavbo, skoro bodeta na konci svojega dela. Pred jesenjo bodedo otvorili novo deželno gledališče in začeli v njem novo dóbo. Vsakega iskrenega Slovenca prešinja v tem trenutku želja, da bi se z novo dóbo res pričela tudi nova dóba v zgodovini slovenske dramatične umetnosti — dóba novega sijaja in nove slave slovenskega imena! (Konec prihodnjíh.)

Odlíkovanje slovenskega skladatelja. Naš sotrudnik, gospod *Danilo Fajgelj*, nadučitelj v Srpnici na Primorskem, prejel je nedavno od naučnega ministerstva umetniški štípendij, in sicer za svoje skladbe, o katerih se je sloveči dunajski kritik prof. Hanslik izrekel takó-le: »Das Bestreben, leicht und gefällig zu schreiben, liegt dem Componisten ferne. Vielmehr zeichnen sich seine Werke durch eine strenge aber stets gediegene Contrapunktik aus, besonders da sie bei aller Einfachheit von sauberer Arbeit sind und zuweilen an vielen Stellen grossartig und stilvoll gehen. Da ich objectiv zu beurtheilen gewohnt bin, so werden die Werke des wunderbaren Autodidakten Fajgelj meinerseits warm befürwortet.« — Gospodu Fajglju čestitamo za to priznanje!

X. izkaz darov za Prešérnov spomenik. Prenesek . gld. 719'39

Dr. Jožef Vošnjak, deželni odbornik v Ljubljani (od podpisanih gld. 50'—)

zopet	„	10'—
Slovenski gimnazijci in obrtni učenci v Gradci	„	2'—
Ant. Julij Šušteršič, farmacevt v Gradci	„	1'—
Maks Josin, učitelj v Ljubljani	„	1'—
Dr. Jernej Zupanec, c. kr. notar v Ljubljani (od podpisanih gld. 50'—)		
zopet	„	20'—
	Skupaj . gld.	753'39

Osebné novice. Č. g. *A. Askerc* je imenovan za provizorja v svojem rojstvenem kraju v Sv. Marjeti pri Rimskih Toplicah. — *G. Fr. Butar*, operni pevec in režisér slovenskega gledališča, angažiral se je za leto dni kot liriški tenor na mestnem gledališči v Požunu. — *G.* vladni svetovalec *A. Globočnik pl. Sorodolski* je iz nova potrjen za pet let kot konservator v stvaréh tretje sekcije v vojvodini Kranjski. — *G. dr. V. Oblak* bode potoval po dalmatinskih in kvarnerskih otokih, da prouči ondoto čakavščino, —

1890. leta, torej se je pomnožilo za 1895 gld. 20 kr. „Matica“ je oskrbovala Jurčič-Tomšičevo ustanovo v znesku 2662 gld. 05 kr. in glavnico za spomenik dr. E. H. Coste v znesku 1355 gld. 39 kr., hranila pa je depoziti ljubljanske čitalnice v znesku 1000 gld. in odbora za Bleiweisov spomenik v znesku 2696 gld. 67 kr. Proračun za leto 1893. kaže 7635 gld. 90 kr. dohodkov in 7436 gld. 04 kr. troškov, torej je prebitka 199 gld. 86 kr. — Na predlog g. dr. K. viteza Bleiweisa se računski pregledovalci zopet izvolijo, nató pa se odobri proračun brez razgovora.

Društveni tajnik g. E. Lah poroča o društvenem delovanji od zadnjega vélikega zbora. Dr. Jožef Starè je prevzel blagajništvo namesto umršega Robiča, dr. Fr. Detela je stopil na mesto dr. Poklukarja, mesto kanonika Ivana Flisa pa je ostalo nespopolnjeno; sicer v odsekih ni bilo nobene izpremembe. Odbor je imel tri redne in jedno izredno sejo, književni odsek se je sešel dvakrat, gospodarski odsek štirikrat, (O lanskih in letošnjih knjigah, katerih nató omenja poročilo, govorili smo vselej že sproti). Bezenškovo stenografijo pregledujejo sedaj češki strokovnjaki; v Knezovi knjižnici utegne iziti Velimirova povest »Mešetar«. Osnovalo se je nekaj novih poverjeništev, nekatera se še ustanové. Knjige se bodo tiskale v 2500 oziroma 2700 izvodih; svoje publikacije zamenjuje »Matica« z 29 društvi in je prejela junje 150 knjig, zvezkov in časopisov; po darilih jih je dobila 110. V književni zalogi je 14.764 knjig. »Matica« je tudi v tej dóbi brezplačno prepuščala starejše založne knjige, toda samó takšnim prosilcem, ki so društveniki, ali ki so obetali, da pristopijo »Matici«. — Umrli so društveniki: Luka Robič, Fr. Kotnik, A. Knez, Radivoj Poznik, Fr. Mikuš, Lovro Potočnik, dekan M. Freljih in Fr. Cegnar. Vsem bodi časten spomin! Gledé A. Kneza ustanove bodi omenjeno, da je po zaslugi gg. dr. Dolenca, dr. Staréta in dr. Tavčarja vsa stvar do malega že urejena. Ostalina utegne po inventuri, ako se odštejejo vsa volila, znašati okolo 30.000 gld.; od obrestij bode izdajala »Matica« vsako leto po jedno knjižico.

Po tem poročilu, ki se vzprejme pohvalno na znanje, predlaga župan g. Peter Grasselli v imeni »Matičinega« odbora: Véliki zbor „Matice Slovenske“ izvoli preblagorodnega gospoda deželnega predsednika Andreja barona Winklerja zaradi njega velikih književnih zaslug za častnega člana. G. župan opozarja na izborni jezik v deželnem zakoniku, ki je zlasti zasluga g. deželnega predsednika; mimo tega se je od g. deželnega predsednika nadejati še več književnih proizvodov. Hvaležni pa mu moramo biti že zató, kar je doslej storil. Predlog se vzprejme jednoglasno in s splošnim odobravanjem.

Pri dopolnilnih volitvah so bili nató zopet izvoljeni gg. A. Bartel, dr. A. Jarc, Ivan Majcinger, M. Pleteršnik, A. Senkovič, dr. Jak. Sket, Fr. Šuklje, Ivan Vilhar, V. Zupančič in dr. Jernej Zupanec, namesto g. kanonika Ivana Flisa, ki se je odpovedal odborništvu, pa g. dr. Ivan Jancžič.

Obči zbor »Dramatičnega društva«. (Konec.) Obsirno tajnikovo poročilo je potrdil obči zbor z odobravanjem. Nató je poročal blagajnik, g. dr. Jos. Vošnjak o denarnem stanji. Dohodkov je bilo gld. 9618·38 (deželna in mestna podpora gld. 3250—, dohodki predstav gld. 3405·44, za 1200 gld. več nego lani, Kotnikovo volilo gld. 866·27, udnina gld. 352—), troškov pa gld. 9162·41 (režisér in kapelnik gld. 1068·30, plače igralcem gld. 2711·18, pevskemu zboru gld. 561·30, druga režija pri predstavah gld. 1551·94, garderoba gld. 651·53; nakupilo se je od cirkusa Sidoli za 200 gld. jako lepih oblek; za opereto »Mornarji na krov« gld. 130—, nagrade pisateljem in tantijéme za kupljene igre in opere gld. 470·90). Račun kaže torej prebitka gld. 455·97. Proračuna za prihodnjo dóbo še ni móči sestaviti; gotovi dohodki so le deželna podpora s 3000 gld., mestna ljubljanska s 1500 gld., udnine 500 gld. Troški se utegnejo povzdigniti

na 13.000 gld., torej bi moral znašati dohodek vsake predstave vsaj 130 do 140 gld., česar se je vsekakor nádejati.

Član g. *dr. Tekavčič* želi pojasniti, zakaj sta se kupili takó dragi operi kakor »Cavalleria rusticana« in »Codrillo«, izmed katerih se prva niti še ni predstavljala, druga pa ni ugajala. Tajnik g. *Trstenjak* pravi, da se je za opero »Cavalleria rusticana« izdalo gld. 250, da se je pa za to ceno dobil poleg predstavne pravice ves notni materijal, čegar prepis bi izvestno stal do 150 gld.; takisto so se dobile pri »Codrillo« za 50 gld. vse note, katerih prepis bi bil veljal do 30 gld. — Po tem pojasnilu se blagajnikovo poročilo odobri in zvršé se volitve. Oddanih je bilo 38 glasovnic. Za predsednika je bil izvoljen g. *dr. Ivan Tavčar*, v odbor pa gg.: *dr. Karol Bleiweis* vitez Trsteniški, *Fran Drenik*, *dr. Valentin Krisper*, *dr. Lovro Požar*, prof. *Simon Rutar*, *dr. Jos. Starč*, ravnatelj *Ivan Šubic* in *Anton Trstenjak*.

Predlagal je končno g. *dr. Fran Štor*, naj zahteva »Dramatično društvo« vse nedelje za slovenske predstave; gosp. *Ivan Gogola* je želel, naj se deluje na to, da si društvo pridobi več novih članov, in g. *dr. K. Bleiweis* je izprožil misel, naj se uvéde agitacija za obiskovanje slovenskih predstav. Te nasvete in želje bode uvaževal novi odbor. Nató se je predsednik zahvalil na obilem obisku in zaključil obči zbor, ki je trajal dve uri.

Obči zbor muzejskega društva je bil dné 21. ržénega cveta. Po kratkem nagovoru društvenega predsednika, g. gimn. ravnatelja *A. Senekoviča*, poročal je tajnik, g. *Anton Koblar* o društvenem delovanji leta 1891./92. Društvo se je razvijalo jako ugodno; pristopilo je 53 novih članov. Sedaj šteje društvo 4 častne, 3 dopisujoče in 198 pravih društvenikov ter zamenjuje svoje spise s 104 učenimi zavodi, zastopi in društvi, med temi tudi z jugoslovansko akademijo. Izvestja obsezajo 30 pôl, letnih dohodkov je bilo 1056 gld. Po tem poročilu, ki se je vzprejelo pohvalno na znanje, odobril je zbor nasvet g. kurata *A. Žlogarja*, da bi društvo izdajalo perijodiški časopis, ki bi obsezel vse stroke domovinoznanstva. Odbor bode razpravljal o tem nasvetu in ob svojem času predlagal, kar je primernega. Nato se prečita pismo lauskih računskih pregledovalcev in izreče g. *Ivanu Robiču*, magistratnemu oficijalu, za njega trudapolno, marljivo in vestno poslovanje pohvala. Prav tako je z nekaterimi opazkami g. ces. svetnika *Ź. Murnika* odobril zbor računsko poročilo g. ravnatelja *Ź. Šubica* in računskih pregledovateljev. Bivša revizorja g. *Ź. Šorn* in *A. Žlogar* sta bila per acclamationem iz nova izvoljena za prihodnje društveno leto. Po tej volitvi predlaga g. *Anton Kaspret* v imeni odborovom, naj se društvena pravila (§ 14.) izpremené takó, da se bode ujemalo društveno leto s solnčnim letom. Po kratkem razgovoru, katerega so se udeležili gg. konzistorijalni svetnik *Tomo Zupan*, deželni tajnik *Jožef Pfeifer* in učitelj *Ź. Schmidt*, bil je predlog odborov jednoglasno vzprejet. Nadalje je odobril zbor nasvet g. prof. *Ź. Borghija*, naj društveni odbor izposlovi pri deželnem odboru za društvenike nekatere olajšave pri porabi muzejske zbirke. Naposled je zbor po predlogu ces. svetnika *Ź. Murnika* izrekel odboru za uspešno delovanje priznanje in pohvalo. K.

»Glasbena Matica« v Ljubljani je priredila dné 9. m. m. velik zgodovinski koncert v spomin tristoletnice, odkar je umrl *Jakob Gallus*, in je dosegla ž njim uprav sijajen uspeh. Pele so se zgolj skladbe Gallusove. Ker itak v denšnjem članku posebe govorimo o vélikem mojstru Gallusu, bodi tukaj samó imenom naveden pevski del tega prvega zgodovinskega koncerta: „Ecce, quomodo moritur“; „Laus et perennis gloria“; „Ave Maria“; „Diversos diversa iuvant“; „Multum deliro“ in „Musica noster amor“. Proizvajal je te izredno težke cerkvene in posvetne zборе moški in ženski zbor „Glasbene Matice“, sodelovali pa so tudi „Glasbene Matice“ šolski zbori, vsega skupaj okolo 150